

GYERMEKEKRŐL

A PONT Kiadó a nagy általánosságban gyerekkultúrának nevezett jelenségkör lényegének átgondolását (is) célként tűzte ki.

A kiadó GYERMEKEKRŐL – GYERMEKEKÉRT – GYERMEKEKNEK programja hiánypótló szerepre vállalkozik; hiszen a rendszerváltozás nagy vesztesei a gyerekek: joggal és indokoltan megszűnt szervezeteik, intézményeik helyett nem keletkeztek mások. És a hirtelen piacelűvé vált környezetben – remélni kellene, hogy csak átmeneti időre – a gyerekek magukra maradtak.

A GYERMEKEKRŐL – GYERMEKEKÉRT – GYERMEKEKNEK program intézményeket pótoló könyvsorozatokkal sietett a gyermekekkel foglalkozók: szülők és szakemberek segítségére... Az Európai Unió előírásainak teljesítését (sokáig késlekedő magyar gyermekvédelmi törvény stb.) könnyítő Gyermekvédelmi Kis-könyvtár sorozattól a gyermeklélektan és a gyermekkultúra elméleti és gyakorlati problémáit szemléletesen és közérthetően vázoló sorozatainkig a jelenségkör Magyarországon kevésbé vagy egyáltalán nem ismert témáit sorra vettük-vesszük a GYERMEKEKRŐL – GYERMEKEKÉRT – GYERMEKEKNEK program keretében megjelenő kötetekben.

A könyvsorozatok mellé tizenkét esztendővel ezelőtt folyóiratot is indítottunk. A FORDULÓPONT-ot igazi kiadói és kulturális teljesítményként

**EGYEDÜL
NEM
MEGY**

Iskolába járni – kisgyerekként – a matematika miatt szerettem. Így aztán akkoriban nem gondoltam, hogy egyszer talán majd művelt ember is lehetnék, hiszen mondom: csak a matematika érdekelt, és azt (mivel nehezen hozzáférhető, tehát mint stúdium nem igazán közkedvelt), környezetem nagy része nem tartotta a mindenkori által „demokratikusan” elérhető, megszerezhető kultúra részének. Elmondhatom, hogy egészen kicsi gyerekként belenyugodtam az eredendő és majdani kulturálatlanságomba.

Közvetlen környezetem aztán felfrissült egy igen szimpatikus, új matematikatanárral. Örültem neki, élmény volt vele minden matekóra. Beszedte a számtanfüzeteinket, és amikor visszakaptuk, nem csupán az eredmények és a megoldások menete volt „kipipálva” és pontozva. Új matematika tanárunk piros ceruzájával akkurátu-

G Y E R M E K E K É R T

san kijavította a helyesírási hibáinkat, és matematika órán helyesírással, kézírásunk (olvashatósági szempontból értékelt) külalakjával is foglalkozott, tehát mindazzal, amivel nyelv- és irodalomórán nyúzott minket egy unalmas és folyton szépelgő irodalom-tanár-nő. Ez volt az első kulturális sokk az életemben, hiszen a szeretett matematika felől kellett megértenem egyebek között azt, hogy mennyire fontos a pontos, a célt szolgáló fogalmazás – nem pedig a „kikelet szépségeiről” fogalmazások rengetegét kierőszakoló irodalom-tanárnőtől. Ma úgy mondanánk: szövegértést matek órán tanultam! Amíg irodalom órákra jártam, egész életem folyamán fellegzős, dicsekvéértékű tanári megnyilatkozásokat tapasztalhattam arról, hogy „minő menő” sikk nem érteni a matematikát. De valahogy mégiscsak találkoztam az az emberi igénnyel, amely a kisgyerek elé egységben felfogott kulturális élmény-, szemlélet- és érdekkört állított.

A gyereket illő „kulturális entitásként látni” – ebbe bizony az is beletartozik, hogy egyedül az irodalomtanár nem lesz képes fogalmazásra, szövegértésre megtanítani a kisiskolást. Ez bizony a matetanárnak, testnevelő tanárnak is dolga – felkészítésükben ez egységes kulturális szemléletnek és tudásnak hihetetlen fontossága vol-

üdvözölte a közönség és a kritika mind Magyarországon, mind a határon túli magyar fórumokon. A lap mellé hasonló című könyvsorozatot indítottunk a tematikus számok továbbgondolásának ösztönzésére.

*

Mindannyian voltunk gyerekek, majdnem mindannyian szülők leszünk (vagyunk) – és ebben az általános emberi minőségében egyformán helyt kell állania akadémikusnak és gépkocsivezetőnek; például egyformán jó szülővé kellene válnia... A GYERMEKEKRŐL – GYERMEKEKÉRT – GYERMEKEKNEK program az átlagosan művelt felnőttet szólítja meg, függetlenül szakosítottságától... **Tudományra és irodalomra, politikára és gazdaságra, pedagógiára, művészetekre és egyebekre szakosodtak-tagolódtak a hazai lapok, mi pedig az „emberi közös nevező” területén maradunk.**

A világ kerek, de kortársaink egy része szinte elfelejti ezt, és hajlamos a dolgokat egymástól függetlenül nézni. Ha mi gyerekekről szólunk: a körülötte élő felnőttekről is szó van; ha a halálról beszélünk: az élet minőségének fontosságát hangsúlyozzuk. Ha a fogyatékosokról adunk ki könyvet: a társadalom egészséges tagjainak empátiájára számítunk.

GYERMEKEKRŐL – GYERMEKEKÉRT – GYERMEKEKNEK programunkkal (könyvsorozatainkkal, folyóiratunkkal és rendezvénysorozatunkkal) a felnőtt-

G Y E R M E K E K N E K

tek számára kínálunk elemzéseket a gyermekek világáról, a gyermekek szükségleteiről, hogy szülők, pedagógusok, az értük felelős intézmények illetékesei tájékozódni tudjanak, és értelmezni legyenek képesek azt a világot, amelyből a gyerek kinő, és amelybe belenő. És ami nagyon fontos: **teret nyitottunk a gyerekek megnyilatkozásainak.** Csupán önmagukban kiadványaink címei is jelezni képesek azt az értékvilágot, azokat a tájékozódási pontokat, amelyeket kiadónknak ez a programja az elmúlt évtizedekben kialakított – és amelyeket a következő esztendőben folytatni szeretnénk.

na... Egyedül senkinek nem fog menni... Mindenkinek (egyik a másikatól tanulva) többet kell tudnia a *gyermekről*, mint egységes emberi személyiségről, mindenkinek át kell gondolnia, hogy ez ismeretek birtokában mit tehetünk a *gyermekéért*, és mindannyiunknak, nekünk, szülőknek (feminista nők és macsó férfiak – bizony, bizony – együtt!), matek és irodalom tanároknak és más „gyermekérdekelt felnőtt társadalmaknak” (!) gyermekkultúrát kell biztosítaniuk a *gyermekeknek*.

A gyermek már piaci szereplő, a gyermek már piaci hatalom, akivel a „kínálók” már sakkokat, sokkokat és mattokat adnak, „keresletet diktálnak” a vásárló szülő-társadalomnak. Ma már gyerekekre szakosodott közvélemény-kutató szakma dagad körénk, mint az élesztett tészta...

Akkor tehát miért nem érezzük elérkezettnek az időt, hogy nemzeti civil, nemzeti kulturális, nemzeti film, nemzeti tollaslabda stb. alapítványok mellé a **nemzeti gyermekkultúrának** is intézményes figyelmet, támogatást szenteljünk?! Mi, mindannyian, együtt talán rákényszerülünk megérteni a hiányt – és az illetékesek elé tárhatjuk a most már végképp elodázhatatlan megoldások kényszerét: korhoz méltó gyermekkultúrát a gyermekeinknek!

Dali Endre